

Kõrgessaare Valla TEATAJA

NR. 9
2013

TEISIPÄEV 24. SEPTEMBER 2013 Omavalitsuse infoleht

ILMUB KORD KUUS *** TASUTA

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimised 20. oktoobril 2013

Hiiu Vallavolikogu kandidaadid

Sotsiaaldemokraatlik Erakond

nr 101 IVO EESMAA
nr 102 REET KOKOVKIN
nr 103 LEMBIT VAINUMÄE
nr 104 AIMI AROMATOVA
nr 105 ÜLARI KAIBALD
nr 106 MATTI LÜSI
nr 107 PIRET PÖLLU

Valimisliit Surf ja Seiklus

nr 108 PAAP KÖLAR
nr 109 PALLE KÖLAR
nr 110 KELLI KÖLAR

Eesti Reformierakond

nr 111 TARMO KRIIS
nr 112 ANTON KALJULA
nr 113 ILME TREISALT
nr 114 JÜRI OJASOO
nr 115 VILMA TIKERPUU
nr 116 AIVO KRIISKA
nr 117 MAIRA KATTEL
nr 118 MARIS NÕMMIK-
KÄRTNER
nr 119 ARTUR VALK
nr 120 EVE KARK
nr 121 MEELIS POTARI
nr 122 IRMA PIKK
nr 123 VEIKO ROOSIMÄE
nr 124 PILLE PINK

Valimisliit Vabad Hiiumaa Kodanikud

nr 125 RINNO LIGE
nr 126 ELGE HÄRMA
nr 127 INGE TALTS
nr 128 MART KAUPS
nr 129 INDREK SAMMAL
nr 130 SIRET LAHEMAA
nr 131 KRISTJAN ARUNURM

Valimisliit Üks Hiiumaa

nr 132 JAANUS VALK
nr 133 MARGIT KAGADZE
nr 134 AILI KÜTTIM
nr 135 TOOMAS SAAL

nr 136 JAANUS BERKMANN
nr 137 LIIS SOONIK
nr 138 AIVI TELVIK
nr 139 KATRIN SARAPUU
nr 140 LIISA VALS
nr 141 JAN IGNAHHIN
nr 142 MÄRT RANNAST
nr 143 HEINO KALMUS
nr 144 MERLE SALUSOO
nr 145 SIIM RÄTSEP
nr 146 NIELS-PETER RATTISTE
nr 147 KATI VAHT
nr 148 MARJE RANDMAA
nr 149 IMRE KIVI
nr 150 ÜLLAR METSAND

Erakond Isamaa ja Res Publica Liit

nr 151 GEORG LINKOV
nr 152 ANNELY VEEVO
nr 153 INDREK ULLA
nr 154 HÜLLO-KRISTJAN
SIMSON
nr 155 TOIVO SAUE
nr 156 TRIIN SALIN
nr 157 MAREK RÄTSEP
nr 158 TIIT RANDMAA
nr 159 MEELIS PIELBERG
nr 160 TÕNIS PALJASMA
nr 161 MARI ORGUSAAR
nr 162 SULEV MATTO
nr 163 HELEN MAST
nr 164 VILJAR LILLEMÄE
nr 165 AIVAR KOGERMANN
nr 166 AINO KERDE
nr 167 MARIKA KANEP
nr 168 PRIIT JAARMA
nr 169 TAMBET INNO
nr 170 TIIT HARJAK

Eesti Keskerakond

nr 171 ANTS VAHTRAS
nr 172 TARMO RAJANG
nr 173 MARI-LIIS LEIVALT
nr 174 MADIS-ILMAR SALUM
nr 176 MERIKE PETRICH
nr 177 TIINA VAINOMÄE
nr 178 ANDRES NIGLAS
nr 179 KUIDO TÕNURIST
nr 180 AHTI ROOL
nr 181 MART KONTS

Valimiste ajakava

N 10.	R 11.	L 12.	P 13.	E 14.	T 15.	K 16.	N 17.	R 18.	L 19.	P 20.10.2013
EELHÄÄLETAMINE							Hääletamist ei toimu			VALIMISPÄEV
Maakonna keskuses hääletamine 12.00 - 20.00				Jaoskonnas hääletamine 12.00 - 20.00						Jaoskonnas hääletamine 9.00 - 20.00
E-hääletamine valimised.ee 9.00-18.00										Kodus hääletamine

Valimiste infotelefon 631 6633

SÜNDIS UUS VALLAKODANIK MAE MOOSSEN

Loode-Hiiumaa külad seltsist

Suvisele seltsielule võib nüüd juba rahulikult joone alla tõmmata. Seltsi kontole jäi seekord 2 üritust: **Lauka jaanituli** 23. juunil ning piirkonna **külad päev** 11. augustil. Parasjagu sebmist oli mõlemaga ja küllap tegid alles õpipoisirollis organiseerijad nii mõnegi vea, ent üldiselt läks kõik korda. Selleaastase jaanilavastuse „Kui kirsid õitsevad“ video on valmis ning huvilised saavad seda tellida aadressilt: info@mardivideo.ee. Kevadel leidis külaselts endale hea sõbra, kelle toel on seltsimajas nüüd olemas uus **katlaruum ja küttesüsteem**, mistõttu vaatame talvele vastu veidi rahulikuma südamega: vähemalt külmetada me nüüd enam ei tohiks. Veel saime **Kohaliku Omaalgatuse Programmi** kevadisest voorust toetust seltsimaja **köögi renoveerimistöödeks**. Praeguseks on uus värv seintel, uus põrandakate maas ning muretseme uut mööblit, kuid üldiselt on ruum juba kasutuskõlblik ning loodame, et see leiab kogukonna poolt ka

ÖNNITLEME SEPTEMBRIKU
EAKAID SÜNNIPÄEVALAPSI
JA JUUBILARE!

LAIN KRUUS
AINO SAMM
ÕILME SUPMANN
ÄRNI JÕHVIK
LINDA NIGUL
LEIDA RÖMMEL
LAIN KIRSS
LUDMILLA ERK
ADO ALLIKSOO
VIRVE VALLIKIVI
ROBERT MIKAEL HELLRAND
HILJAR SIBUL
PEETER PÜSSIM

aktiivset kasutust: kui sul kodus suurema sünnipäeva pidamiseks ruumi ei ole, küsi meilt, sümboolse summa eest saame kokkuleppele! Sügis-talvised tegemised on meil veel täpsustamisel, püüame toimima panna mõned ringid, organiseerida paar suuremat ühisüritust, aga neist enne ei tuututa kui kindlad kokkulepped ja plaanid paigas. Selge on see, et talveunne pole aega jääda. Ootame seltsiliikmeid ja ka teisi piirkonna elanikke kõigist seltsi tegemistest aktiivselt osa võtma!

Muuseas: külad päevast alates on seltsil uus logo ja seltsi lipp! Aitäh, Tarvo! :)

Sel õppeaastal alustasid Lauka Põhikoolis oma kooliteed

Maria Kõrm, Mihkel Metsand, Avelin Ruus, Sirle Silm, Mari-Leen Mänd
ja Jaanika Valk. Klassijuhataja Aave Kark

Volikogu istung

13. SEPTEMBER

Hiiu valla eelarve koostamise kord.

Lõpetada eelnõu esimene lugemine.

Hiiumaa arengustrateegia 2020+.

Kiita heaks Hiiumaa arengustrateegia 2020+.

Osalemine Hiiumaa Kunstide Kooli loomises.

Osaletada Hiiumaa kohalike omavalitsuste ühisasutuse Hiiumaa Kunstide Kooli loomises 2014/2015 õppeaastast.

Vallavalitsusel moodustada komisjon läbirääkimisteks ja asutamisdokumentide kooskõlastamiseks.

Hiiumaa jäätmehoolduseeskiri.

Kehtestada Hiiumaa jäätmehoolduseeskiri.

Maa munitsipaalomandisse taotlemine.

Taotleda munitsipaalomandisse valla üldplaneeringuga kavandatud avalikult kasutatavad laurikohad:

Mudaste laurikoht pindalaga 13000 m²;

Kootsaare alumine laurikoht pindalaga 2000 m²;

Kootsaare ülemine laurikoht pindalaga 2300 m²;

Ninaotsa laurikoht pindalaga 8000 m²;

Hirmuste laurikoht pindalaga 7000 m².

Audiitori määramine.

Määrata Kõrgessaare valla 2013. aasta majandusaasta aruande kohta arvamuse andjaks ning

järeldusotsuse tegijaks Audiitorbüroo ELSS AS-i vandeaudiitor Evald Veldemann.

Audiitori töö tasustatakse lepingu alusel.

Kõrgessaare valla 2013.aasta II lisaeelarve.

Lõpetada eelnõu esimene lugemine.

Vallavalitsuse istungid

29.AUGUST

Põhitegevuse alaeelarvete detailse jaotuse kinnitamine.

Kinnitada põhitegevuse tulude ja kulude detailsem jaotus.

Toimetulekutoetus.

Lubada välja maksta augustikuu toimetulekutoetus 8 taotlejale summas 858 eurot ja 99 senti.

Vajaduspõhine peretoetus.

Lubada välja maksta augustikuu vajaduspõhine peretoetus 8 taotlejale summas 115 eurot ja 8 senti.

Kinnisasja jagamine.

Nõustuda Hirmuste külas Metsa maaüksuse jagamisega Metsa ja Tiigimetsa maaüksuseks.

Katastriüksuse lähiaadressi muutmise.

Muuta Paope külas asuva Uue-Tõnise kinnistu katastriüksuste lähiaadresse, määrates uued lähiaadressid järgnevalt:

katastriüksus 39201:002:1342 lähiaadressiks Teenurga;

katastriüksus 39201:002:1343 lähiaadressiks Uuejaagu.

Muuta Rootsi külas asuva Thiukama katastriüksuse lähiaadress, määrates uueks lähiaadressiks Thiukama.

Muuta Reigi ja Rootsi külas asuva Taala I kinnistu katastriüksuste lähiaadresse, määrates uued lähiaadressid järgnevalt:

katastriüksus 39201:004:0781 Rootsi külas lähiaadressiks Kaplimäe;

katastriüksus 39201:004:0782 Reigi külas lähiaadressiks Heinamaa.

Muuta Reigi, Kidaste ja Pihla külas asuva Taala II kinnistu katastriüksuste lähiaadresse, määrates uued lähiaadressid järgnevalt:

katastriüksus 39201:004:0771 Reigi külas lähiaadressiks Taala;

katastriüksus 39201:004:0772 Pihla külas lähiaadressiks Takiniidi;

katastriüksus 39201:004:0773 Reigi külas lähiaadressiks Männiku;

katastriüksus 39201:004:0774 Kidaste külas lähiaadressiks Tammetaguse.

Muuta Lauka külas asuva Kõrgessaare valla omandis oleva Heitvee bio-puhasti katastriüksuse 39201:004:0993 lähiaadress, määrates uueks lähiaadressiks Biopuhasti.

Katastriüksuse piiride muutmise omanike kokkuleppel.

Nõustuda Luidja külas Tormi ja Tormiranna katastriüksuste liitmise ja Tormiranna katastriüksuseks pindalaga 2471 m² ja sihtotstarbega elamumaa 100%.

Nõustuda Luidja külas Liivaranna ja Liivaluute katastriüksuste liitmise ja ning piiride muutmise ja Puurkaevu katastriüksuse vahel Liivaluute katastriüksuseks pindalaga 2742 m² ja sihtotstarbega elamumaa 100%.

Nõustuda piiride muutmise tulemusena tekkiva Puurkaevu katastriüksuse moodustamisega pindalaga 30m², sihtotstarbega tootmismaa 100%.

Riigihange 145501.

Tunnistada edukaks Danske Bank A/S Eesti filiaali pakumuse kui madalaima hinnaga pakumuse.

Sõlmida Danske Bank A/S Eesti filiaaliga leping investeerimislaenu võtmiseks vastavalt hankedokumentides esitatud tingimustele hankelolepingu täitmise tähtajaga 20.09.2021.

Kasutusloa väljastamine elektriühenduse rajamisel.

Väljastada kasutusloa Kodeste küla Virve maaüksuse elektrivarustuse rajamisel.

Kasutusloa väljastamine hoonete püstitamisel.

Väljastada kasutusloa:

Hirmuste küla Pisiaga maaüksusele püstitatud elamule ja abihoonete (garaaž-suvemaja).

Kasutusloa väljastamine abihoonete püstitamisel.

Väljastada kasutusloa Jõeranna küla Kopli maaüksusele püstitatud abihoonete (garaaž-abihoonete).

Kirjaliku nõusoleku väljastamine abihoonete püstitamiseks

Väljastada kirjalik nõusolek elamu abihoonete (suvemaja) püstitamiseks Kõrgessaare aleviku Tööstuse tee 13a maaüksusele.

6.SEPTEMBER

Hooldajatoetuse maksmine.

Lubada välja maksta septembrikuu hooldajatoetus 21 isiku hooldajale summas 383 eurot ja 46 senti.

Vajaduspõhine peretoetus.

Lubada välja maksta septembrikuu vajaduspõhine peretoetus 10 taotlejale summas 143 eurot ja 85 senti.

Kinnisasja jagamine.

Nõustuda Heigi külas asuva Uueniidi kinnistu jagamisega Heinamaa, Lauka-Heigi tee, Hirvepõllu ja Uueniidi maaüksuseks.

Raha eraldamine omafinantseerimise fondist.

Eraldada Omafinantseerimisfondist: 892 eurot lasteaed Vigi laevalgustite väljavahetamiseks ja piksekaitse kontrolliks;

400 eurot MTÜ Loode-Hiiumaa Külade Seltsi lisakulude osaliseks katteks katlaruumi renoveerimisel;

1300 eurot Lauka Päevakeskuse rekonstrueerimise põhiprojekti kuludeks;

120 eurot projekti „Kõrgessaare Noored Aktivistid“ kaasfinantseerimiseks.

30.07.2013 korralduse nr 182 „Hajasaastuse programm“ täiendamine.

Lisada komisjoni koosseisu täiendavalt kaks liiget: Toomas Kattel ja Jaanus Valk.

13.SEPTEMBER

Ehitusloa väljastamine hoone rekonstrueerimiseks.

Väljastada ehitusloa Lauka küla Käina tee 27 maaüksusel paikneva käsitöömaja rekonstrueerimiseks.

Ehitusloa väljastamine elektrivarustuse rajamiseks.

Väljastada ehitusloa Mangu küla Raudmäe maaüksuse elektrivarustuse rajamiseks.

Kirjaliku nõusoleku väljastamine abihoonete püstitamiseks.

Väljastada kirjalik nõusolek elamu abihoonete (pergalo ja terrass) püstitamiseks Hirmuste küla Pisiaga maaüksusele.

Kasutusloa väljastamine puurkaevu rajamisel.

Väljastada kasutusloa puurkaevu rajamisel Hirmuste küla Pisiaga maaüksusele.

Kasutusloa väljastamine elektriühenduse rajamisel.

Väljastada kasutusloa Mudaste küla Lautri maaüksuse elektrivarustuse rajamisel.

Väljastada kasutusloa Jõeranna küla Kopli maaüksuse elektrivarustuse rajamisel.

Teeservituudi seadmine.

Sõlmida teeservituudi seadmise leping Laoplatsi kinnistu uue omaniku Lauka Saeveski OÜ ja Kõrgessaare Vallavalitsuse vahel tagamaks juurdepääsu Heitvee biopuhasti kinnistule.

Leping sõlmida tasuta ja tähtajatu, 4 m laiusele ja ca 25 m pikkusele rajatavale teelõigule vastavalt asukohaplaanile.

Rajatava tee ehitab välja, remondib ja hooldab Kõrgessaare Vallavalitsus.

Vallavolikogu õigusaktide eelnõud, vastuvõetud vallavalitsuse korraldused ja määrused ning vallavolikogu otsused ja määrused on avalikustatud valla kodulehel www.korgessaare.ee

Veemõõturite kontroll

Teostada veemõõturite plaaniline kontroll 23. september kuni 30. september 2013. Volitada kontrolli teostama süsteemispetsialist ARGO VALGMA ja veemajandustehnik ANDU KOIT.

Toiduabi jagatakse

Kõrgessaare vallamajas
24. - 26. september kell 14.00 - 16.00
Kontakttelefonid: 462 2493; 506 4565

Alates 1. septembrist kehtivad maakonnaliinidel sügis-talvised sõidugraafikud

Vastavalt sügis-talvisele sõidugraafikutele üleminekuga hakkavad taas sõitma bussid Kärklaste Kalanasse E-L kell 15.00, päevane buss Kärklaste Luidjale kolmapäeviti ja reedeti kell 12.00 ning õhtune buss Kärklaste Öngu suunas E-L (v.a. R) kell 19.30 (sõit läbi Heltermaa). Päevane buss Nurste ja Öngu suunalt hakkab Kärklaste jõudma tänase 17:00 asemel kell 16.00 (v.a. laupäev).

Informatsiooni maakonna bussiliinide kohta saab tööpäeviti AS Mulgi Reisi telefonil 452 8950.

Detailplaneeringute teated

Kõrgessaare Vallavolikogu 13.septembri 2013 otsusega nr 130 võeti vastu Kõrgessaare aleviku Kirikulahe ja Kūnaaugu äärse maa-ala detailplaneering vastavalt DAGOpen OÜ Projektbüroo tööle nr 13-19. Koostatud detailplaneering näeb ette maaüksuste moodustamise ja ehitusõiguse määramise planeeritud Läänemere Teadmuskeskuse rajamiseks ja sellega seotud ehitiste püstitamiseks. Detailplaneeringuga saab avaliku väljapaneku perioodil tutvuda Kõrgessaare vallamajas ja valla kodulehel, avalik väljapanek toimub perioodil 25.september - 24.oktoober 2013.

Detailplaneeringu ja KSH avalik arutelu 28.oktoobril 2013 kell 17:30 Kõrgessaare vallamajas (Kõpu tee 8 Kõrgessaare).

Kõrgessaare Vallavalitsuse 06.september 2013 korraldusega nr 224 algatati Mardihansu küla Ojaneeme maaüksuse detailplaneeringu koostamine. Detailplaneeringu eesmärk on 2,29 ha suuruse maaüksuse ehitusõiguse määramine elamu ja abihoonete püstitamiseks krundi põhjaossa.

Kõrgessaare Vallavalitsuse 06.septembri 2013 korraldusega nr 223 algatati Kalana küla Vähendi maaüksuse detailplaneeringu koostamine. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on ca 4,86 ha suuruse maaüksuse jaotamine ning krundile ehitusõiguse määramine elamu ja abihoonete püstitamiseks.

Kõrgessaare Vallavalitsuse 29.augusti 2013 korraldusega nr 215 kehtestati Kõrgessaare aleviku Kõrgessaare tehnapargi, Kõrgessaare sadama maaüksuse ja sadama lähipiirkonna detailplaneering vastavalt DAGOpen OÜ Projektbüroo tööle nr 11-89. Detailplaneering nägi ette planeeritavate maaüksuste jaotamise ja ehitusõiguse määramise Kõrgessaare sadama piirkonnas sadama laiendamiseks ja tootmis-, tööstus- ja loohoonetega tehnapargi rajamiseks. Detailplaneeringu avaliku väljapaneku perioodil ettepanekuid ega vastuväiteid ei esitatud.

Kõrgessaare Vallavalitsuse 29.augusti 2013 korraldusega nr 214 kehtestati Kalana küla läänemere maaüksuse detailplaneering vastavalt DAGOpen OÜ Projektbüroo tööle nr 13-26. Detailplaneeringuga määrati krundi ehitusõiguse elamu ja abihoonete püstitamiseks ja rekonstrueerimiseks. Detailplaneeringu avaliku väljapaneku perioodil ettepanekuid ega vastuväiteid ei esitatud.

Kõrgessaare Vallavalitsuse 29.augusti 2013 korraldusega nr 213 võeti vastu Kalana küla Maaranna ja Naabriaia maaüksuste detailplaneering. Koostatud planeering näeb ette maaüksuste jaotamise elamu- ja ärimaa kruntideks ning kruntidele ehitusõiguse määramise uushoonestuse püstitamiseks ning olemasoleva hoone laiendamiseks. Detailplaneeringuga saab avaliku väljapaneku perioodil tutvuda Kõrgessaare vallamajas ja valla kodulehel. Väljapanek kestab perioodil 25.september - 10.oktoober.

Kõrgessaare Vallavalitsuse 29.augusti 2013 korraldusega nr 212 algatati Kauste küla Tõnismaa ja Adu maaüksuste detailplaneeringu koostamine. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on maaüksuste jaotamine ja kruntidele ehitusõiguse määramine elamu ja abihoonete püstitamiseks.

Kõrgessaare Vallavalitsuse 29.augusti 2013 korraldusega nr 211 algatati Kalana küla Promenaadi maaüksuse detailplaneeringu koostamine. Planeeringu koostamise eesmärgiks on krundi jaotamine ja ehitusõiguse määramine elamu ja abihoonete püstitamiseks.

Kõrgessaare Vallavalitsuse 29.augusti 2013 korraldusega nr 210 algatati Kalana küla Rannamäni maaüksuse detailplaneeringu koostamine. Planeeringu eesmärgiks on 0,83 ha suuruse krundi jaotamine ning kruntidele ehitusõiguse määramine elamu ja abihoonete püstitamiseks.

Kõrgessaare Vallavalitsuse 29.augusti 2013 korraldusega nr 209 algatati Tammistu küla Lepiku maaüksuse detailplaneeringu koostamine. Planeeringu eesmärgiks on 10,89 ha suurusest maaüksusest krundi jaotamine ja krundile ehitusõiguse määramine elamu ja abihoonete püstitamiseks.

Kõrgessaare Vallavalitsuse 29.augusti 2013 korraldusega nr 208 algatati Tiharu küla Aastapõllu maaüksuse detailplaneering. Planeeringu koostamise eesmärgiks on 1,22 ha suuruse maaüksuse ehitusõiguse määramine elamu ja abihoonete püstitamiseks.

Kõrgessaare VAK Noortekeskuse tegemisi

Uus kooliaasta on hoogsalt alanud ning sellega läheb jooksusammul kaasa ka noortekeskus.

Tegelikult on palju huvitavat toimunud ka suvel! Projektiga "Noored ja ääred" saime külas käia Meremäe ja Vastseliina noortel. Reis oli pikk, kuid see-eest väga huvitav. Nagu ikka tutvusime kohalike vaatamisväärsustega – Munamägi, Vastseliina linnus, Seto muuseumitäre, Piusa koopad ning kergel sammul läbisime ka 14 km pikkuse matka mööda Piusa ürgorgu! Kuna meil oli koos väga vahva, külastasid Meremäe ja Vastseliina noored mõned päevad hiljem meid Hiiumaal. Ühel kenal päiksepaistelisel päeval käisime me seiklemas maa ja taeva vahel- laskusime Ristna ja Tahkuna tuletornidest. Tublide noorte eestvedamisel korrasime Kõrgessaare korvpalli- ja võrkpalliväljakut. Osalesime Hiiumaa Noorte Suvelaagris Kõpus! Eesti Avatud Noortekeskuste suvekoolis Viljandis!

Augusti kuuga sai joon allatõmmatud aasta aega kestnud, Euroopa Sotsiaalfondi rahastatud programmile "Noorte konkurentsivõime suurendamiseks ja sotsiaalse tõrjutuse vähendamiseks ühiskonnale pakutava noorsootöötreenuse osutamine läbi noortekeskuste". Selle aja jooksul suutsime me pakkuda põnevaid tegevusi, eriala tutvustusi, projektikirjutamise kogemust,

huvitegevust sajale! erinevale noorele. Võimalusel osaleme sarnastes programmides kindlasti veel ja veel!

Septembris, 13 ja reedel, suundusime Lääne-Virumaale, kus külastasime Haljala ning Rakvere ANKi, noored said mängida bowlingut, käia Rakvere teatri etendusel ja uudistada Rakvere linnust. Samal ajal toimus Kõrgessaare noortekeskuses noorte enda korraldatud ja läbiviidud üritus 8-13 aastastele, mis oli väga lõbus!

27.-28. september on taas projekti "Noored ja ääred" kord, kus seekord ei lähe meie seiklema vaid võtame vastu Sõmeru valla noored ja noortejuhid. Ikka ja jälle, väsimatult, teeme ringi peale Hiiumaale, näidates kui tore ja ilus siin ikka on! Ning meie noored teevad juba soojendust mängimaks küllatulevate noortega jalgpalli! Meie tegevustel saab jooksvalt silma peal hoida FB lehel:

www.facebook.com/korgessaare.noorte.keskus ja pilte toimunud tegevusest näeb noortekeskuse pildigaleriis fotoalbum.ee/vaknoored.

On väga tore, et Kõrgessaares on jätkuvalt noori, kes aktiivselt tegevustes osalevad ning oma panuse annavad. Samuti on rõõm suurepärase koostöö üle Kärkla ja Emmaste ANKiga, kellega koos on juba palju tehtud ning rahvusvaheline projekt juba ootab!

Kairi Zolotova

Lugusid Kõrgessaare mõisast

Soodsate asjaolude ja tegusate inimeste koosmõjul toimuvad head ja huvitavad sündmused. Lugu sai alguse juba aastaid tagasi, kui Alfred Sülla andis Luisa Träderile fotod, millest vanim aastast 1906.

Luisa idee ja Katrin Sarapuu teostusega jõudis lugu 17.septembril Kõrgessaare Raamatukokku, et üle anda kolm suurendatud ja raamitud fotot Kõrgessaare mõisa mõisahoonest ja Kõrgessaare mõisa viimasest valitsejast Johan Paulinist. Loomulikult oli kõige õigem mees fotodel kujutatust rääkima Alfred Sülla – nii meenutatigi Kõrgessaare Raamatukogus mõisa ajalugu, inimesi ja sündmusi, mida Alfred oli kuulnud oma vanaisalt, isalt ja emalt. Jutu jätkudes jõudsime ka siidivabriku ehitamisele, kus Alfredi isa oli noore mehena töötanud. Huvitav on Alfredi enda elukäik, kes 17 – aastase poisina saadeti sõjaväkke, elust väljaõppe- ja vangilaagris ning lõpuks ka Paope kooli algusest ja lõpust, sest Alfred oli Paope kooli viimane juhataja. Kaasas oli Alfredil Kõrgessaare viimase mõisavalitseja J. Paulini jalutuskepp, mis temani oli jõudnud ühe sugulase kaudu ning mõisa köögist pärit lihalõikamise nuga.

Alfred Johan Paulini jalutuskeppiga

Südamlilikud tänud Alfredile selle huvitava päraslõuna eest ning kõigile kohaletulnutele (lausa 23 inimest), Luisale ja Katrinile.

Saadest nii palju positiivset tagasisidet, loodan koduvalla ajaloo teemadel jätkata ning oktoobris kohtume jälle.

Leelo Sarapuu

Kultuuripärandi aasta

Tähistagem hõimupäeva!

Kaunis tava tutvustada oktoobrikuu kolmandal nädalal hõimurahvaid ja nende kultuure sai alguse juba 1931. aastal, kuid katkes nõukogude ajal. 1988. aastal traditsioon taas elustati ning 2011. aasta märtsis võeti Riigikogus vastu otsus tähistada hõimupäeva oktoobrikuu kolmandal laupäeval riikliku tähtpäevana, mil heisatakse riigilipud.

MTÜ Fenno-Ugria Asutus on alates 1991. aastast korraldanud oktoobrikuus terve nädala kestvaid hõimupäevi, kus üldsusel on võimalus osa saada soome-ugri rahvaste kultuurist. Hõimupäevade põhiüritusteks on suured pärimusmuusikakontserdid Tartus, Tallinnas ja Viljandis, kuid eri soome-ugri piirkondadest külla saabunud folklooriansamblid reisivad üle kogu Eesti, esinedes koolides ja rahvamajades.

Soome-ugri rahvaid tutvustavaid näitusi, filmipäevi, konverentse ning muid kultuuriüritusi korraldavad hõimupäevade ajal ka Eesti Rahva Muuseum, rahvusraamatukogu, Eesti kunstiakadeemia, loomeliidud ning kultuuri- ja õppeasutused. Suur osa üritustest leiab aset maakondades ning on vastavalt hõimupäevade algsele eesmärgile suunatud just koolinoortele.

Hõimupäevade eesmärgiks on läbi aegade olnud kultuuri- ja hariduskoostöö Eesti, Soome ja Ungari vahel, teiste sugulasrahvaste tutvustamine ning seeläbi ka oma rahvusliku eneseteadvuse tugevdamine. Viimaste aastate hõimupäevad on enim keskendunud Venemaa soome-ugri väikerahvaste moraalsele toetamisele, et nende keeled ja kultuur venestamise ning üleilmastumise tingimustes liiga kiirelt ei hääbuks.

Kutsume Eesti kultuuriorganisatsioone, koole ja vabatahtlikke kaasa mõtlema, kuidas võiks mõne sügisese tegevuse pühendada hõimupäevale ning hõimurahvaste tutvustamisele. Selleks on mitmesuguseid võimalusi: korraldada kontserte, näitusi või kohtumisõhtuid, tutvustada kirjandust, pidada temaatilisi koolitunde.

Aasta 2013 on Eestis kuulutatud kultuuripärandi aastaks, mil on kavas pöörata suuremat tähelepanu ka hõimurahvaste kultuurile. Fenno-Ugria Asutus korraldab tänavu Eestis koos Eesti Ajaloomuuseumiga rändnäituse „Veelinnurahvas. Lennart Meri filmirännakud 1969–1988“. Maaturismiettevõtjad Ljudmila ja Aivar Ruukel on valmistanud ette projekti „Hõimurahvaste maitsed koolisööklas“, mille käigus tutvustatakse laiemale avalikkusele soome-ugri rahvaste toite. Loodame, et hõimupäevast kujuneb kõikjal Eestis meelde jääv pidupäev, mis avarab meie teadmisi hõimurahvastest ning süvendab huvi rahvusliku kultuuripärandi vastu.

MTÜ Fenno-Ugria Asutus

Hiiumaa Ametikoolis lisavastuvõtt

kuni 30. septembrini 2013 järgmistele erialadele:

Metsamajandus

Puit- ja kivehitiste restuureerimine

Väikeettevõtlus

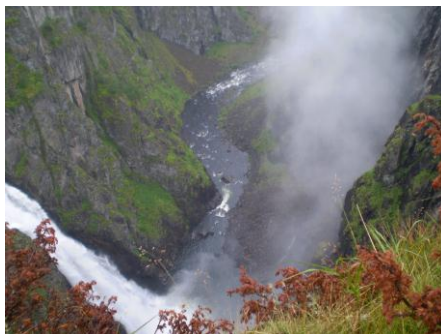
Dokumente saab esitada E-R 8.00-16.00 kooli kantseleisse või e-posti teel

hiiumaa.ametikool@hak.edu.ee, lisainfo 4694 391, 56 471 544

Kallid kaasmaalased!

Kui teil tekib väike soov jätta kodu korraks maha ja sõita oma unelmate reisile, siis tehke seda, te ei kahetse. Korjake reisiks raha kas aasta, kaks aastat ja te saate selle summa kokku. Te näete teisi maid ja kohti ning taipate peagi, kui võimas on loodus ja inimene selle kõrval nagu väike putukas.

Meie bussireis Norrasse toimus 14.-20.august. Mida seal nägime, ei oska kirjeldada, seda peab igaüks ise nägema. Ma usun, et kõik kes seal käisid, ei kahetse, et selle reisi ette võtsid ja mis väga tähtis oli - mõnus reisiseltskond. Tänud teile!

Suur Norramaa oma võimsate mägedega, ilusate koskede, linnade ja fjordidega!

Mõte teoks saanud, me oleme siin!

Mööda mäekülge sõites pilk taevasse viib, kus paistavad mäeharjad, allpool on pilved, mis tekina katavad fjordide pinda.

Kaljuseid seinu on purenud hambad, mäekülgedel karjas on kitsed ja lambad.

Mäest üles ja alla viib kitsas tee, tükk tegemist teisest möödudes.

Siis sauh, kaob valgus ja pimedus matab, väike valguslint juhatab teed.

Me „sõidulind“ äkitsi valgusse tuiskab, taas jätkates mägistel teil.

Tiit kindlalt hoiab rooli, buss kuulab ta sõna, giid Elve juhatab meid.

Kust teab ta seda kõik?

Teile suurimad tänud meilt!

Lehte Niquel

Üleskutse: koome päästjatele sokke

Oktoobri lõpuni kutsub päästeameti Lääne päästekeskus käsitöölisi kuduma Lääne regiooni kuue maakonna päästjatele pehmeid ja sooje, ohutussõnumit kandvaid sokke. Lääne päästkeskuse ennetustöö büroo Pärnumaa ennetaja Katrin Zagorski ütles, et seni on päästeala loominguvõistlused suunatud pigem noortele ja lastele. „Sel korral soovime pakkuda uut ja huvitavat väljakutset just vanemale generatsioonile. Teadupärast on memmed seas palju osavaid ja nobedaid kuduajaid, siit ka mõte pakkuda neile tavalise villase soki kudumisele vaheldust ning panna nad läbi käsitöö mõtlema kodusele tuleohutusele,“ rääkis Zagorski.

Vajadusel tuleb maakonna ennetaja või päästekomando pealik sokkidele ise koju järele. Soovi korral kontrollivad nad ka suitsuanduri korrasolekut ja vajadusel vahetavad suitsuanduril patarei. Kodukülastuse käigus vastatakse ka meeleldi ohutuslastele küsimustele. Sokkidest, millele on vaja järele tulla, saab teada anda telefonil 444 7810. Sokikudumiskampaania toimub päästeameti ja Lääne päästkeskuses esmakordselt ning sooje jalakatteid oodatakse Hiiumaal, Saaremaal, Läänemaal, Järvamaal, Pärnumaal ja Raplamaal.

LAUKA PÄEVAKESKUSE

TEATED

Alates 01.oktoobrist alustab uut hooaega seniortantsuring teisipäeviti kella 13-15, Laukal seltsimajas, ootame juurde uusi tantsijaid, tule proovima!

Alates 02.oktoobrist alustab tegevust tervisevõimlemisring (üle keskea) esmaspäeviti ja kolmapäeviti kella 14-15, treeningud toimuvad Laukal seltsimajas, treener Stella Suitso, ringist osaluse tasu 4 eurot kuus

10.oktoobril kell 13.00 eakate ja päevakeskuse noorte koosviibimine Laukal seltsimajas: sünnipäevalaste õnnitlemine, viktoriin, võistlusmängud. Transport: 12.30 Pihla, Rootsi; 12.45 Viskoosa

Alates 15.oktoobrist kuni novembri lõpuni, Laukal päevakeskuse ruumides, teisipäeviti ja neljapäeviti hiina klassikaline massaaž/ akupressuur ja kvantpuudutuse seansid, registreerida Silvi Varg telef. 53021198.

16.oktoobril alates kell 8.00 JUUKSUR, eelnev registr. Sirje Vaku telef. 4631297; 56662317

18.oktoobril toimub väljasõit Käina ujulasse vesivõimlemiseks, treener Helin Käärmees, osalustasu 3.70, osalusest teatada hiljemalt 14.oktoobriks. Transport MS Reisid 12.00 Lauka, 12.05 Viskoosa

24.oktoobril kell 13.00 eakate ja päevakeskuse noorte koosviibimine Laukal seltsimajas: sünnipäevalapse õnnitlemine, BINGO. Transport: 12.30 Pihla, Rootsi; 12.45 Viskoosa

Sihtasutus Tuuru alustab sügiseste koolitustega

Huvilistel on võimalik valida endale sobiva tasemega inglise, soome või rootsi keele kursusi, õppida arvuti kasutamise osakursusi või omandada esmased teadmised ettevõtlusest, turundusest ja teenindusest.

Koolituskalendriga saab tutvuda Tuuru kodulehel www.tuuru.edu.ee. Lisainfo telefonil: 462 2808

KÕRGESSAARE VALLA TEATAJA

Omavalitsuse infoleht

Toimetaja Tarvo Malk

Telefon: 4622487; 5200908

e-mail: tarvomalk@gmail.com

MANALATEELE LÄINUD

**AIN RÕUK
KAIDO KIVI
LEMBIT KÜTTIM**